

Stemmen voor verbetering toegang Van Boetzelaerpark

door Henk van de Bunt

Ruim 10 jaar geleden is de Vereniging Vrienden van het Van Boetzelaerpark ontstaan uit zorg voor de steeds slechter wordende situatie in het Van Boetzelaerpark. Preventief onderhoud bleef achterwege. Overal groeide onkruid, zaailingen werden volwassen bomen, raakten paden en lanen in verval, banken en prullenbakken waren vernield.

Eerste schets van het cirkelplantsoen (onderdeel van het totale plan).

Een hartenkreet van een van de gemeentelijke medewerkers van de plantsoendienst leidt in juli 2007, tot oprichting van de Vereniging. In mei 2015 werd de verenigingsvorm omgezet naar een Stichting. De stichting telt ruim 200 actieve 'vrienden en heeft in de afgelopen jaren met hulp en gelden van fondsen een aantal grote projecten gerealiseerd.

Gemeente

Het van Boetzelaerpark ligt waar zich vroeger de overtuin bevond van de buitenplaats Sandwijck, een

overtuin die overwegend uit landbouwgrond bestond. De toenmalige eigenaar, Carel Wessel Theodorus baron van Boetzelaer (1873-1956), liet in 1930-1931 een park aanleggen door de firma H. Copijn en Zn uit Groenekan. Het 7,5 ha grote park werd aangelegd door werklozen in het kader van een werkverschaffingsproject. In 1931 is het park door de baron overgedragen aan de gemeente waarbij de onderhoudskosten ten laste van de gemeente kwamen.

Ingang

Ben Verwiël is voorzitter van de Vrienden van het van Boetzelaerpark. Hij vertelt: 'Het plan voor de verbetering van de toegang tot het Van Boetzelaerpark in De Bilt is door de ANWB genomineerd voor een bijdrage van €10.000,-.

Het plan met de meeste stemmen krijgt die bijdrage. De Stichting Vrienden van het Van Boetzelaerpark wil het park toegankelijk maken voor mindervaliden en mensen met een kinderwagen. Nu is het park slecht toegankelijk voor hen, terwijl het park zoveel te bieden heeft. Zo geeft het park volop gelegenheid om te bewegen over de mooie lanen, genietend van het mooie uitzicht op de imposante bomen, kuierend in de zon, zittend in het gras of op de vlonder of bankje. In de vroege ochtend, tijdens de middagpauze van het werk, of na school- of werkdag. Voor mindervaliden en mensen met een kinderwagen is dan wel een onbelemmerde en droge (plassenvrije) toegang nodig. De huidige gazen hekwerkconstructie en omgeving daarvan verhinderen dat en daar-

Toegangssituatie bij de rotonde Blauwkapelse- en Hessenweg.

om zijn veranderingen nodig. Verbetering van de toegang van het park is overigens een onderdeel van een groter plan. Dit grotere plan 'Herinrichting entreegebied Van Boetzelaerpark' voorziet ook in het terugbrengen van het bloemrijke cirkelplantsoen en het plaatsen van een replica van een historisch belangrijke 'Moerkoertvaas' die in het verleden in het plantsoen stond. Voor het plan om het park ter plaatse in de oorspronkelijke staat terug te brengen en mooier te maken zijn door de Vrienden ook fondsen aangeschreven. Voor meer informatie over het plan zie de website van de Vrienden: www.vriendenboetzelaerpark.nl

ANWB

'Uitvoering van het plan kost veel geld en de nominatie voor een bijdrage van €10.000,- vanuit het ANWB Fonds brengt realisatie van het plan dichterbij. Met deze nominatie zijn we er echter nog niet. Vanaf 13 augustus t/m 30 september 2019 kan er worden gestemd op alle genomineerde projecten. Uit de stemronde komt een top 3 van projecten met de meeste stemmen per provincie. Uit die top 3 kiest de Adviescommissie

van de ANWB het project dat de € 10.000,- ontvangt. Helpen kan door te stemmen via www.anwb.nl, die stemmen hebben we hard nodig'.

Agenda

Ben Verwiël merkt op dat misschien de indruk wordt gewekt dat het een project van de Vrienden is: 'Dat is niet zo en dan kan ook niet zo zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor het park, het onderhoud, de projecten die daarin uitgevoerd worden etc. etc. Wij hebben al jaren geprobeerd (ook wel succesvol) om met de gemeente mee te denken, te adviseren, soms te initiëren en 'op de agenda te zetten en te houden'. Wij zijn als stichting actief geweest om een projectplan te schrijven maar dit is met name nodig geweest voor het werven van fondsen. Het park is en blijft de verantwoordelijkheid van de gemeente. Zij zijn straks ook de opdrachtgevers van het totale project. Wij weten dat we het geagendeerd hebben. Wij hopen met heel de vriendenkring dat de financiële bijdragen vanuit de fondsen de uitvoering van het gehele beoogde project mogelijk gaan maken'.

advertentie

VAKANTIE
MOFFER

'WE KREGEN IN OOS-
TENRIJK EEN MEGA-
SCHNITZEL!' ZOIETS
ETEN WE THUIS NOOIT,
ZEG IK. ZEGT MIJN
VROUW; 'WIJ HEBBEN
THUIS NIET ZO'N
WALS OM ZE ZO PLAT
TE KRIJGEN!'

Vrijwilligers werken maandelijks mee.

Vink
WITGOED

TELEFOON:
0346-281459
www.vinkwitgoed.nl

Op De Bep
WIJNEN
&
GEDISTILLEERD

DORPSWEG 158 Maartensdijk • 0346-212378

Parel Promotie
ontwerp • print • druk

**Uw lokale
drukwerk specialist**

Groenekan • 0346-211215
www.parelpromotie.nl

Pauline Res & Hiske Alting

alting uitvaarten

Bel: 06 45 363 220 (dag & nacht)
de Bilt, Bilthoven en Groenekan

alting uitvaarten

De Vierklank

Een uitgave van Vario Pers
Oplage 20.500 ex
Redactie: Henk van de Bunt
Eindredactie: Saskia van Driel
Redactie- en advertentieadres:
Kon. Wilhelminaweg 461
3737 BE Groenekan
tel. 0346-211992
e-mail info@vierklank.nl
www.variopers.nl
bereikbaar ma. t/m vrij 8.30-17.00 uur

Bel of mail bij bezorgklachten naar:
0346 211992 of info@vierklank.nl
Krant op internet www.vierklank.nl

Bilthoven

Pr. Centrumkerk
18/08 • 10.30u - Ds. C. Schokker

Pr. Gem. Zuiderkapel
18/08 • 09.30u - Ds. G.H. Kruijmer
18/08 • 18.30u - Ds. J.J. ten Brinke

Vrijz. gel. gem. Woudkapel
18/08 • 10.30u - Dienst met
Friso Boogerd

**Evangelische Gemeenschap,
Koperwieklaan 3**
18/08 • 10.00u - de heer
Derkjan de Bruin

R.K. Kerk Onze Lieve Vrouwe
18/08 • 10.30u - Voorganger
mevr. A. Veldhuis

**Ger. Kerk (wijkgemeente
d'Amandelboom)**
18/08 • 10.15u - Ds. J. Geelhoed
18/08 • 16.30u - Ds. D.F. Ensing
(beeldverbinding)

De Bilt

Protestante Wijkgemeente Dorpskerk
18/08 • 10.00u - Ds. A. Plaisier
18/08 • 19.00u - Ds. A.C. de Kruijff

**Protestante Wijkgemeente
Oosterlichtkerk**
18/08 • 10.00u - Ds. E.J.W. van Leersum

R.K. St. Michaelkerk
18/08 • 10.00u - Communieviering:
K. van Gestel en I Elsevier

Nieuwstraatgemeente V.E.G. De Bilt
18/08 • 10.00u - Spreker Fred
Rhijnsburger

**Groenekan
Herv. huisgemeente Groenekan
(Groenekanseweg 66)**
18/08 • 15.30u - Ds. J. Belder

**Herst. Herv. Kerk Groenekan
(Groenekanseweg 66)**
18/08 • 10.00u en 18.30u - Ds. G.T. van
Appeldoorn

Onderwegkerk Blauwkapel
18/08 • 10.30u - Pastor B. van Empel

**Hollandsche Rading
PKN - Kapel**
18/08 • Gesloten: om 09.30u
Samendienst in Ontmoetingskerk
Maartensdijk

**Lage Vuursche
PKN - Herv. Kerk**
18/08 • 10.00u - Ds. G.C. Klok
18/08 • 18.30u - Ds. B.A. Belder

**Maartensdijk
Hersteld Hervormde kerk**
18/08 • 10.00u + 18.30u - Ds. A.J.
Britstra

PKN - Ontmoetingskerk
18/08 • 09.30u - Ds. J. Doolaard

St. Maartenskerk
18/08 • 10.00u - Woord- en
Communieviering Lectoren

**Westbroek
Ned. Ger. Kerk**
18/08 • 10.00u - Ds. J. Griffioen
18/08 • 18.30u - Dhr. H. Bijl

PKN - Herv. Kerk
18/08 • 10.00u - Ds. F.A.J. Heikoop
18/08 • 18.30u - Prop. R. Visser

Wereldwinkel Maartensdijk

Op zaterdag 17 augustus is er weer een Wereldwinkelstand in Dijkstate aan het Maartensplein in Maartensdijk van 10.00 tot 13.00 uur. Alles is fair-trade ingekocht, dus maximaal rendement voor boeren en producenten in ontwikkelingslanden.

Open tuin in Maartensdijk

Op zaterdag 17 augustus stelt Groei- en Bloei-lid Gerard van Maarseveen (Distelvink 46 te Maartensdijk) zijn tuin open voor belangstellenden. Velen kennen de tuin inmiddels. Door de tuin nu in augustus open te stellen ziet deze er toch weer heel anders uit: veel kuipplanten in bloei, alle phloxen bloeien en ook alle fuchsia's. Ook veel vaste planten bloeien. Orchideeën in de kas zijn dan prachtig.

STEENHOUWERIJ
Jongerijs

gedenkmonumenten
as-bestemmingen

Bezoek onze uitgebreide showroom en showtuin.

- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- 3 generaties vakmanschap

www.steenhouwerij.nl

Schaverijstraat 59, 3534 AS Utrecht
Telefoon : 030 - 2 444 004
E-mail : info@steenhouwerij.nl

Open Centrumkerk Bilthoven

De Centrumkerk aan de Julianalaan in Bilthoven opent de deuren gedurende de zomervakantie op de zaterdag van t/m 31 augustus. Voorbijgangers zijn welkom in dit rustpunt om

Vierklankbezorging

Gedurende de vakantieperiode wordt De Vierklank in veel wijken door een ander dan uw vaste bezorger gelopen. Huis-aan-huis een krant bezorgen lijkt heel gemakkelijk, maar de ervaring leert ons dat invallers nog wel eens een brievenbus over het hoofd zien.

Mocht u De Vierklank een keer missen de aankomende weken, dan is er grote kans dat een invalbezorger uw brievenbus niet gevonden heeft. Wij proberen ze zo goed mogelijk van informatie te voorzien, maar rekenen op uw begrip als het toch een keertje mis gaat. Overigens zorgen wij voor voldoende exemplaren op veel openbare plekken binnen de gemeente. Ook daar kunt u natuurlijk De Vierklank even meepikken.

Bilthoven: Autobedrijf De Rooij, C. de Haasweg 12; Bibliotheek Idea Bilthoven, Planetenplein 2; Tabakshop Roos; Winkelcentrum Planetenbaan, Bilthovense Boekhandel, Julianalaan 1; Bruna; Julianalaan 53, SSW, Waterman 45; V.V.S.O. WVT, Talinglaan 10; Gemeentehuis, Soestdijkseweg Zuid 173; Zorgcentrum Koperwiek, Koperwieklaan; Primera, Kwinkelier 29; Plus Supermarkt, Donsvlinder 2; Spar, Bolderdijklaan (kleine dorp); Schutsmantel, Gregoriuslaan 35, WC Planetenbaan, Bremhorst, Jan van Eijcklaan 31, Hoogvliet supermarkt; Leyenseweg 127, Conferentie Centrum Renova, Maartensdijkseweg.

De Bilt: Hotel de Biltse Hoek, De Holle Bilt 1; Dirk supermarkt; Hessenweg 88; Kwaliteitsslagerij van Loo, Hessenweg 183; Mens De Bilt, Prof. Dr. P.J.W. DeBeyeweg 1, H.F. de Witte Centrum; Henri Dnantplein 4, Zorgcentrum De Bilt; Burgemeester de Withstraat 59, Verzorgingshuis De Akker; Soestdijkseweg 87.

Groenekan: Tankstation De Haan, Nw. Weteringseweg 1; van de Neut, Groenekanseweg 5, Fysio Fitness Visscher, Ruigenhoeksedijk 21.

Hollandsche Rading: Perron Peet, Vuurse Dreef 20, Bungalowpark Kleine Bos; Graaf Floris V weg 36

Lage Vuursche: Vuursche Boer, Dorpsstraat 34-36, Bungalowpark De Spar, Koudelaan 13, Recreatie-Oord Lage Vuursche; Koudelaan 29, Dorpshuis Lage Vuursche; Dorpsstraat 16.

Maartensdijk: Tankstation, Dorpsweg 134; Primera, Kapper Hans, Zweistra, Van Rossum, Jumbo, Dijkstate; allen aan het Maartensplein, Boerderij camping Hofstede de Twaalfgaarden; Achterweteringse weg 62, Zorgboerderij Tautenburg; Dorpsweg 85

Westbroek: Cafeteria Koen, Kerkdijk 3

**Chr. begrafenisverzorging
De Bruijn**
Patrijslaan 13 3738 GC Maartensdijk
Voor een stijlvolle en persoonlijke verzorging van begrafenissen in Maartensdijk, Hollandsche Rading, Groenekan, Westbroek, De Bilt en omgeving.
Centraal tel: 0346 281 711
**Dag en nacht bereikbaar
Geen crematie**
Vraag ons gratis boekje 'Zo wens ik begraven te worden' aan.

'Van Haren' Uitvaartverzorging

voor Maartensdijk en Omstreken

Als het gaat om een perfect verzorgde begrafenissen of crematie voor alle gezinden

Uitvaartleidster: Mevr. Birgitte van Manen - van Haren

Gespecialiseerd in: Thuis opbaren * Bloemwerk * Grafmonumenten
Vooruitregeling/Wilsbeschikking Uitvaart

Door onze persoonlijke aandacht, kunnen wij de uitvaart geheel naar uw wensen verzorgen.

Voor directe hulp zijn wij dag en nacht bereikbaar

Tel. 035 - 577 12 82

Charles Weddepohlaan 32 - 3739 LE Hollandsche Rading

te luisteren naar de stilte en soms de muziek. Er is koffie en indien gewenst een luisterend oor.

Varen door de Molenpolder

Vaar op 14 augustus vanaf 14.00 uur met de gids van Staatsbosbeheer door de Molenpolder en geniet van de rust en de stilte van de natuur. Met een fluisterboot ontdek je de rijke historie van dit oude veengebied en onderweg loop je een stukje op het "drijvend land". Voor meer informatie en het boeken van een vaartocht:

www.staatsbosbeheer.nl/activiteiten

Varen door de Molenpolder

Vaar op 17 augustus vanaf 10.00 uur met de gids van Staatsbosbeheer door de Molenpolder en geniet van de rust en de stilte van de natuur. Met een fluisterboot ontdek je de rijke historie van dit oude veengebied en onderweg loop je een stukje op het "drijvend land". Voor meer informatie en het boeken van een vaartocht: www.staatsbosbeheer.nl/activiteiten.

Boeken aan huis

De Bibliotheekdienst aan Huis is een extra service voor mensen die niet meer zelf naar de bibliotheek kunnen komen vanwege ouderdom of een beperking. Vrijwilligers brengen de boeken u thuis. In overleg brengen ze de boeken mee die u graag leest, zoals romans in gewone letter, met grote letter, hobbyboeken of andere boeken. Ook tijdschriften, dvd's of luisterboeken kunnen worden geleend. Wilt u boeken thuis ontvangen neem dan contact op met Ans Weerdenburg, tel 030 2299008 of mail naar aweerdenburg@ideacultuur.nl.

Zomermarkt in Lage Vuursche

Zaterdag 24 augustus organiseert de Hervormde Gemeente te Lage Vuursche de jaarlijkse zomermarkt. Deze wordt gehouden in en rond dorps huis De Furs van 10.00 tot 16.00 uur.

Er zijn naast het Rad van Fortuin, een schiettent en een verloting veel boeken, kinderspeelgoed, bloemen, kransen en tweedehandsartikelen. Ook zijn er weer versnaperingen zoals broodjes haring, hamburger en rookworsten naast koffie met appeltaart. Voor de jongeren is er blikgoeien en een grabbelton.

De opbrengst van de dag is bestemd voor het onderhoud van de Stulpkerk. De kerk is deze dag voor bezichtiging geopend.

Mogelijkheden op de (nieuwe)
Algemeen Bijzondere Begraafplaats Maartensdijk

GRAVEN | URNENGRAVEN | URNENMUUR

INFORMATIE

website: www.begraafplaatsmaartensdijk.nl
email: contact-adres@begraafplaatsmaartensdijk.nl

Ik help u graag bij een goed afscheid

op de begraafplaats of in het crematorium van uw keuze zoals bijvoorbeeld Den en Rust, Daelwijck, Rusthof of Noorderveld. Ik verzorg alle verzekeringen voor u. U mag mij altijd bellen op 06 1027 5585. Ook voor een vrijblijvend gesprek.

Koop Geersing | uitvaartzorg

YARDEN & Geersing

Unieke vondsten in het Nationaal Archief in Den Haag

door Henk van de Bunt

‘Westbroek en Maartensdijk, of de groten uit onze geschiedenis, van Egmond en Hoorne tot Hugo de Groot’: Zo had de kop boven dit artikel ook kunnen luiden.

Eén van de doelen van het Biltse onlinemuseumdebilt.nl is het tonen van belangrijke afbeeldingen en documenten over de kernen van deze gemeente, die op plekken ver weg van die gemeente te vinden zijn. Zo'n plek is het Nationaal Archief in Den Haag, waar zeer oude, tot nog toe niet bekende stukken over bijvoorbeeld Maartensdijk en Westbroek te vinden zijn. Anne Doedens deed daar onderzoek voor het on-

Met de term heerlijkheid wordt het territorium aangeduid van een landsheer, die in dat gebied de volle 'heerlijke' rechten uitoefende.

linemuseumdebilt.nl. Doedens: 'Ik vond in het Nationaal Archief vorige week dinsdag weer uniek materiaal'.

Vier eeuwen

Anne Doedens: 'Afgebeeld is het voorblad van een verhandeling over de verkoop van de heerlijkheid Westbroek, een stuk van meer dan vier eeuwen oud. Men leest:

'Sommier [=summier] verhael van de gelegentheit der saecken van Zuylen ende Westbroeck geleghen in 't Sticht van Utrecht.' Het is een heel bijzonder document voor de liefhebber van de geschiedenis van Westbroek in de late middeleeuwen en vroege moderne tijd. De heerlijkheid Westbroek werd door de hoge edelman Lamoraal II van Egmond (1565-1617) in 1616/1617 verkocht aan Karel, heer van Hoogstraten en Rennenberg (1565-1626). Lamoraal II was de zoon van de samen met Hoorne door de Spanjaarden in 1568 op bevel van Filips II onthoofde Lamoraal I van Egmont in Noord-Holland. Hij woonde van 1595 tot 1605 in het door hem herstellde toegangsgebouw van kasteel Egmond. Hij steunde de Spanjaarden tijdens de Tachtigjarige Oorlog. Hij verkocht zijn heerlijkheid Westbroek in 1616/7 aan een ander lid van de hoge adel: Hoogstraten. Beide heren waren ridder in de Orde van het Gulden Vlies, een van de allerbelangrijkste ridderordes in Europa. De Egmonds hadden Zuilen en Westbroek vanaf 1485 in bezit. Het document begint met dat dat jaar'.

Wandaden

Doedens trof nog een ander bijzondere stuk van 10 januari 1608: 'Het is een brief over wandaden in Maartensdijk. De brief is gericht aan de beroemde zeventiende-eeuwse rechts geleerde (die van de boekenkast en Loevestein ...) Hugo

de Groot. Afgebeeld is de adressering van de brief. Men leest: '[aan] de hooggeleerde, wijze, voorsienige here, mr. Hugo de Groot, raedt, ende advocaat fiscaal van den Hove Van Hollandt in den Haghe.' Het is een document waarin wordt verteld, dat één van degenen die zich misdragen had gericht in het dorp Oostveen of St. Maartensdijk, in de stad Utrecht werd gegijzeld. Er was namelijk schade aangericht in de Maartensdijkse venen. Die moest door de ouders, die uit het Gooi en met name Hilversum kwamen, worden vergoed. Eerder kon de gegijzelde persoon niet worden vrijgelaten. Aan Hugo de Groot wordt gevraagd actie te nemen'.

Wegen

De komende tijd zullen er meer vondsten in het Nationaal Archief worden geplaatst op de site onlinemuseumdebilt.nl. Zoals over de tuinlieden en financiële huishouding van Voordaan in de achttiende eeuw. Of over de aanpak van de wegen in Maartensdijk en Groenekan door burgemeester Eijck in 1811. En er is meer te vinden over de zes kernen van deze gemeente in Den Haag! Overigens zijn de afbeeldingen van de bronnen uit 1608 en 1616 voor de liefhebber op de site van onlinemuseum gezet, maar zeventiende-eeuws schrift is niet gemakkelijk te lezen. Doedens tenslotte: 'Daarom zal de tekst van de transcriptie met een moderne hertaling dan ook het komende jaar worden toegevoegd'.

Rechtbank vernietigt besluit De Bilt bouwplan Vinkenplein

Hart VOOR Bilthoven is met succes tegen de verleende bouwvergunning van het bouwplan Vinkenplein in Bilthoven in beroep gegaan.

De Rechtbank Midden Nederland heeft recent het besluit van de gemeente De Bilt (deels) vernietigd. In dit besluit verleende de gemeente een vergunning om aan het Vinkenplein te bouwen en daarbij af te wijken van het vastgestelde

bestemmingsplan: onder andere om aan de Melchiorlaan hoger te bouwen dan het bestemmingsplan mogelijk maakt.

In het vonnis draagt de Rechtbank de gemeente De Bilt op een nieuw

besluit te nemen en daarin rekening te houden met het bezwaar van Hart VOOR Bilthoven. Dit kan leiden tot een nieuwe uitgebreide procedure en een voorlopige bouwstop.

(Ellen Thier; vz. Hart VOOR Bilthoven)

De rechtbank volstaat met het vernietigen van het bestreden besluit en draagt de gemeente op in een nieuw besluit het bezwaar van eiseres op te nemen. [foto Henk van de Bunt].

Hugo de Groot werd veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf, die hij voor een deel uitzat in Slot Loevestein. De slimme geleerde wist, met hulp van zijn vrouw, te ontsnappen in een boekenkast.

ONLINE MUSEUM DE BILT

Op woensdag 4 januari 1995 verscheen nummer 1 van de eerste jaargang van De Vierklank: al 25 jaar het lokale suffertje van deze gemeente. Vanaf het allereerste begin kenden medewerkers van De Vierklank de mogelijkheid in een 'Klankbord' over alles en nog wat te 'verhalen'. Uit het rijke arsenaal Klankborden putten wij in dit jubileumjaar; ook om nog eens hernieuwd kennis te maken met hen, die zo'n geruime tijd aan De Vierklank waren of zijn verbonden.

Klankbord

'Mees'

Op de lantaarnpaal tegenover onze woning zit al maanden een stuk papier geplakt. 'Vermist: poes Mees' staat er op. Daaronder een zwartwit plaatje van een, zo op het eerste gezicht, vriendelijk kattenbeest. Er onder staat dan weer vermeld waar men naar toe kan bellen als men poes Mees ergens aantreft. Een onmiskenbaar met de huiscomputer vervaardigd stukje drukwerk.

Het papier hangt er al zo lang dat ik het nu maar van de lantaarnpaal af heb getrokken. Misschien is poes Mees allang terug, misschien is hij (of zij?) geëmigreed of is er wellicht iets veel ergers met het beest gebeurd.

Hoe komt iemand er trouwens toe om een kat 'Mees' te noemen? Een papagaai noem je toch ook geen 'Flipper'? Is dat wellicht de reden geweest dat het dier zijn tehuis heeft verlaten? Als een stil protest?

Het is trouwens altijd een gevoelige zaak: wat voor naam geef ik mijn huisdier. Wij hadden ooit een grijze kat die we gewoon 'Grijs' noemden. Was het beest zwart geweest dan hadden we hem ongetwijfeld 'Zwart' genoemd. We houden het graag simpel. Bij een hond ligt het al wat moeilijker. Boeren, zo heb ik gemerkt, geven de hond op hun erf meestal de naam 'Tippie' of helemaal geen naam. Waarom weet ik niet.

Ooit woonde ik vlak bij een studentenhuis in Utrecht wat werd bevolkt door louter corpsstudenten (corpsballen zeiden we meestal). Ze hadden samen een hond die ze de naam 'Jezus' hadden gegeven. Het dier had de gewoonte om nog al eens uit te breken. De studenten liepen dan door de buurt waarbij ze luid de naam van hun hond scandeerden. Dat deed menige buurtbewoner en voorbijganger toch wel vreemd opkijken. Werd de hond aangetroffen dan keerde de rust weer terug.

Misschien is Mees intussen ook wel terug. Wat ik mis is een mededeling hierover aan dezelfde lantaarnpaal Zoiets als: 'Hoera, Mees is terug!' Want dat hoop ik dan toch maar....

Martijn Nekkers (2007)

advertentie

GRATIS BEZORGSERVICE

Geopend ma t/m vr 08.00 - 17.30 uur

Buiten openingstijden kunt u op aanvraag uw medicijnen in de kluisjes ophalen

Tel.: 0346 - 210605

apothek maertensplein

NAGEL
fashion

Maertensplein 16
3738 GK Maartensdijk
Tel. 0346-211711

Fashion for every age

Op de dames-, heren-
en babycollectie

**Ronde
prijzen**

tot 70% KORTING*

* m.u.v. basis artikelen en nieuwe collectie

Elektrotechnisch
Installatieburo **van Woudenberg b.v.**

- Krachtinstallaties
- Lichtinstallaties
- Beveiliging
- Telefooninstallaties
- Computernetwerken

Dorpsweg 156 3738 CK Maartensdijk
Tel. 0346 - 211 338
info@vanwoudenbergelektro.nl

**Kapper Hans gaat er
een weekje tussenuit.**

Gesloten tussen 18 en 25 augustus.

Snel bellen dus! 212455.

**Weekend
Aanbiedingen**

SLAGROOMSCHNITTE

VAN
€ 9,95
NU
€ 7,50

ROZIJENBROOD

400 gram
VAN € 2,50
NU € 1,95

Bakker Bos

Maartensdijk - Den Dolder - Hilversum
tel.: 0346 - 21 12 35 - www.bakkerbos.com

De online bedrijvengids!

Computerhulp Midden-Nederland
Wij helpen graag als u computer
niet doet wat hij zou moeten doen.
En dat doen we snel, meestal aan
huis. Even zo graag... [lees meer]

www.vierklank.nl/bedrijven

Reclame geldig vanaf
donderdag 15 augustus
t/m woensdag 21 augustus

**KWALITEITSSLAGERIJ
ZWEISTRA**

DONDERDAG

**Diverse vleeswaren
voor
maar** 100 GRAM | **0.99**
(minimaal 10 soorten)

Kookworst
Grillworst
Grillworst kaas
Grillworst piri piri
Grillworst saté
Leverworst

Paardenworst
Boterhamworst
Gebraden gehakt
Schouderham
Procureurrolade

Nergens deze kwaliteit voor zo'n lage prijs!!!

Extra donderdag voordeel:

SHOARMA KILO | **8.98**

We hebben ook heerlijke pitabroodjes!

VOORDEEL HELE WEEK

Schnitzels 400 GRAM | **6.50**
naturel of gepaneerd

**Overheerlijke malse
Australische sucade** 500 GRAM | **9.98**

Heerlijk in de oven!

**Sleetje met biefstuk
en pepersaus** 100 GRAM | **2.98**

Griekse oventijtes 500 GRAM | **6.98**

MAANDAG-DINSDAG VOORDEEL

**Runder cordonbleu, kip cordonbleu,
gehakt cordonbleu**

5 HALEN = 4 BETALEN

VLEESWAREN TRIO

Gerookte achterham

Gegrilde entrecote

Gebraden gehakt 3 x 100 GRAM | **5.98**

SALADE TRIO

Hammousse

Pittige ei-salade

Filet Americain 3 x 100 GRAM | **4.98**

WOENSDAG GEHAKTDAG

Half om half gehakt 1 Kg. | **6.48**

Rundergehakt 1 Kg. | **7.48**

Gekruid gehakt 1 Kg. | **7.48**

**NU OOK TIJDELIJKE
DIVERSE MAALTIJDEN
VAN LANDWAART**

**STOMPETOREN
JONG BELEGEN** 500 GRAM | **6.50**

**HEERLIJKE BOERENKAAS
MET FENEGRIEK** 500 GRAM | **6.98**

HUISMIX 250 GRAM | **4.98**
gezouten of ongezouten

**PORTUGESE
AMANDELEN** 100 GRAM | **2.98**

Maertensplein 18 | 3738 GK Maartensdijk | Tel (0346) 213070

Volg ons ook via

‘Vergeten’ stenen getuigen van een verschrikkelijke tijd

door Henk van de Bunt

Douwe Tijmsma is al geruime tijd bezig met het in kaart brengen van de geschiedenis van de Tweede Wereld Oorlog in de voormalige gemeenten Maartensdijk (inclusief Tuindorp, nu Utrecht), Westbroek, Achttienhoven en De Bilt. Onderdeel hiervan is onderzoek naar de Joodse bevolking in deze gemeentes.

Tijmsma: ‘Bij mijn onderzoek kwam ik er achter dat, naast de herinneringen van familie en vrienden, in archieven en op websites, er ook monumentale ‘stenen’ herinneringen zijn. Hoe kunnen we hen blijven herinneren en herdenken?’

Begraafplaatsen en erevelden

‘De eerste ‘stenen’ tekenen van oorlog zie je op een zwart glazen ‘steen’; hier ligt een in 1920 overleden kapitein van het Nederlandse Oost Indische leger op begraafplaats Brandenburg in De Bilt. In 1926 komt de jonge sgt. Vlieger Verschuur om bij een ongeluk met zijn bijna nieuwe dubbeldeks jager. Een obelisk - verbeelding van een jong afgebroken leven - siert zijn graf op deze begraafplaats.

Tijdens de mobilisatie in de periode augustus 1939 - mei 1940 verongelukt er een Maartensdijkse sgt. met zijn militaire voertuig. Zijn graf wordt nog gezocht. In de meidagen 1940 sneuvelen ruim 2200 Nederlandse militairen, enkele daarvan uit onze voormalige gemeentes.

Tussen 1940 en 1945 vallen er in de vier voormalige gemeentes ongeveer 370 slachtoffers ten gevolge WO II waarvan zeker 218 van

ters komen in onze voormalige gemeentes om het leven; vliegers en soldaten. De laatste twee op 5 mei 1945 in Westbroek. Met het einde in zicht maken enkele NSB'ers een einde aan hun leven. Na de oorlog vinden in Nederlands-Indië plaatsgenoten hun einde en worden begraven en herdacht op de ‘Indische’ erevelden’.

Wie en waar

‘Wie waren de ongeveer 370 omgekomen inwoners, inclusief de ruim 218 joodse inwoners? Waar zijn ze gebleven? De grootse groep (veelal omgekomen in Auschwitz en Sobibor) vinden we nu alleen terug op het Joods digitaal monument en in de archieven. Kort geleden is in onze gemeente gestart met een struikelstenenproject om onze joodse inwoners te gedenken. Zij zullen dan ook per persoon herinnerd gaan worden. De niet joodse, (omgekomen) inwoners, zien we beperkt terug op het monument in Westbroek. Er is een groot aantal verzetsmensen op de gemeentelijke monumenten, voor Jagtlust en in Achttienhoven/Westbroek. Omgekomen verzetsmensen, militairen en inwoners vinden we terug op de

maar ook op bij minder bekende monumenten en begraafplaatsen (Utrecht, Ladelund, Mauthausen, Neuengamme en Indonesië) herdenkt men dorpsgenoten’.

Oorlogsgraven

Op de begraafplaatsen Brandenburg, Dennenrust, Groenekan en Westbroek is een behoorlijk aantal oorlogsgraven van omgekomen inwoners van de vier voormalige gemeentes en ook oorlogsmonumenten van slachtoffers van buiten onze vier voormalige gemeentes. Stenen met namen, maar wie zijn de mensen achter deze namen? Wie verzorgt de graven? Als laatste groep de slachtoffers onder ‘stenen’, die onderzoekers alleen nog in de archieven terug kunnen vinden. Een paar voorbeelden van de ‘stenen’ herinneringen: Een militair, 10 mei 1940 gesneuveld en begraven. Een jonge man, gevlucht naar Engeland, gesprongen boven Nederland, gevangen, in Mauthausen, op de trappen van de steengroeve om het leven gebracht. Eind 1944 werden er dertien inwoners, waaronder drie ambtenaren van de gemeente De Bilt opgepakt. Voor straf werden ze samen met de Puttense mannelijke bevolking in o.a. Ladelund aan het tankgrachten graven gezet. Maar eentje overleefde deze ellende. Met de Puttense mannen kwam ook een Maartensdijks zandmannetje om het leven. Een joodse man, een oranje vrijbuiters, verzetsman uit Bilthoven, werd gefusilleerd en begraven en wordt herdacht op de begraafplaats Tolsteeg in Utrecht. Een Groenekaner, omgekomen bij de arbeidseinsatz in Duitsland en begraven in Groenekan. Een omgekomen joodse verzetsstrijder uit Utrecht vond in 1944 op Brandenburg zijn laatste rustplaats. Een meisje van 17, geboren in Indië, op hongertocht bij Elburg, op 13 maart 1945, door Engelse jagers, doodgeschoten. Haar ouders moesten het veel later -in het pas 15 augustus 1945 bevrijde Nederlands Indië - lezen. Bij deze aanval kwamen nog drie inwoners van de gemeente De Bilt om het leven: een vader van 52 jaar (zijn zoon overleefde de aanval). Een moeder

Grafmonument joodse verzetsstrijder Niek H.Lindeman op de gemeentelijke begraafplaats Brandenburg.

van 42 jaar en haar dochter van 14 jaar (een andere dochter overleefde). Het meisje, de moeder en dochter zijn op Brandenburg begraven. Een executie op 23 januari 1945: 8 mannen vinden hierdoor hun einde in Bilthoven. Hun stenen vinden we o.a. terug op Brandenburg en Den en Rust’.

Herinneren en herdenken

Een belangrijke rol is volgens Tijmsma daarvoor weggelegd voor de gemeente De Bilt, als vertegenwoordiger van onze bevolking, nu en in de toekomst. Tijmsma: ‘Beginnen met een goede inventarisatie en gelijk starten met een aantal slachtoffers in beeld te brengen is een goed begin. Voor de omgekomen joodse bevolking is het ‘stolper steine’ (struikelstenenproject) gestart’.

Het herdenkingsmonument van Bilthoven gedenkt alle slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Het gedenkteken staat langs de oprijlaan naar het gemeentehuis ‘Jagtlust’ aan de Soestdijkseweg in Bilthoven. Het wordt ook wel ‘Verzetsmonument Bilthoven’ genoemd. Het rechter reliëf (foto) toont een soldaat, die de fakkel van een gesneuvelde verzetsman overneemt.

De oorlogsgraven stichting vermeldt hierover: Achternaam Engelenhoven, van | Voornamen Aalbert | Geboren 23-12-1921 | Overleden 20-05-1943.

joodschen bloede. Verder burgers, ambtenaren, verzetsmensen en militairen. Ook geallieerde piloten vinden hun (levens-)einde in onze vier voormalige gemeentes. Bezet-

nationale erevelden (Grebbeberg en Loenen) en op plaatselijke monumenten buiten De Bilt. Op Fort De Bilt herdenken wij jaarlijks overleden inwoners. Bijna vergeten,

Dat wil ik ‘effe’ kwijt

In de bocht van het fietspad langs de Koningin Wilhelminaweg in Groenekan zijn recent op 2 plaatsen midden op het fietspad paaltjes geplaatst. Ogenschijnlijk zonder duidelijk doel. Dit is een onoverzichtelijk punt. Het fietspad is smal en kent tweerichtingsverkeer. Omdat het een doorgaande route is wordt vaak met hoge snelheden gefietst. Zeer gevaarlijk. Ik maakte er ook melding van op de website van de gemeente.

Team Klantenservice van de Gemeente meldde daarover: ‘U heeft

op 06-08-2019 een melding gedaan met als hoofdcategorie: straatmeubilair en speeltoestellen: Deze paalen zijn helaas nodig om het autoverkeer te weren en zijn speciaal fietsvriendelijk van kunststof’.

Hoe goed bedoeld het ook zal zijn, het is lastig voor te stellen dat juist hier auto's geweerd moeten worden met paaltjes, of dat het deze maatregel rechtvaardigt (zie bijv. Fietsersbond)

En tegen een paaltje van ‘fietsvriendelijke’ kunststof aan fietsen zal even vervelende gevolgen heb-

ben als het fietsen tegen een minder sympathieke paal.

Frank Vader, Maartensdijk

Dat wil ik ‘effe’ kwijt...

In De Vierklank (nr.32) staat een artikel ‘Laadpaal wordt vervangen’ over een kapotte laadpaal in Maartensdijk. Er was maar 1 klacht in ruim 3 maanden.

Maar, laadpalen hebben behalve een verbinding met het elektriciteitsnet, ook een verbinding met het internet. Beheerders zouden op afstand de status van de laadpaal moeten kunnen uitlezen en een alarm krijgen wanneer deze kapot is.

Bovendien zijn er apps - zoals chargemap - waarin elektrische rijders kunnen zien of een laadpaal functioneert en/of bezet is.

De laadpaal aan de Prinses Marijkelaan stond sinds februari 2019 gemarkeerd als kapot. Elektrische rijders gaan er dus niet naar toe om te laden. Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder (Ecotap) om actie te ondernemen, niet gebruikers.

advertentie

Tenslotte, wat valt er te verdienen aan een kapotte laadpaal?

Gert Korthof

Hazekamp Parketvloeren

- Advies op maat
- Verkoop parket- en laminaatvloeren
- Onderhoud, renovatie en reparatie van uw parketvloer
- Stofvrij schuren

Hessenweg 4 * 3731 JK, De Bilt
hazekamparket.nl * 030 - 633 26 91

Voedselbank De Bilt verandert

Voedselbank De Bilt transformeert van traditionele Voedselbank tot een voedselbankwinkel, die meerdere keren per week open gaat. Dat gebeurt omdat het aantal afnemers flink is gegroeid, waardoor één uitgiftemoment in de week te druk is geworden.

De nieuwe winkel biedt de afnemers veel meer eigen keuze en daarnaast kunnen verse producten sneller meegegeven worden doordat de winkel vaker open is.

Wat niet gaat veranderen zijn gezelligheid, service en uiteraard de aanwezigheid van de vrijwill-

ligers, die de afnemers begeleiden. Terwijl de Voedselbank blijft functioneren, wordt er zichtbaar en onzichtbaar hard gewerkt aan de verandering. De enorme garage, waar de winkel gaat komen, is door vrijwilligers geschilderd, de vloer geschrobd en gecoat. Medewerkers zijn bezig met o.a.

uitzoeken en aanschaf van winkel-inventaris en er wordt nog druk overlegd over de laatste details. Voedselbank de Bilt houdt belanghebbenden via de lokale pers hiervan op de hoogte. Later dit jaar is iedereen hartelijk welkom een kijkje te komen nemen tijdens de open dag. *(Lucy Duindam)*

De grote garage transformeert langzaam tot winkel.

NOORDANUS & PARTNERS
RENTMEESTERS & ADVISEURS

- Taxaties en agrarisch beheer
- Ruimtelijke ordening & milieu
- Makelaardij landelijk gebied
- Onteigening en planschade
- Internationaal vastgoed

Deskundig op uw erf, thuis in de regio

Vestigingen in Heteren, Barneveld en Groenekan
Algemeen telefoonnummer: 085-485 2600
www.noordanuspartners.nl | info@noordanuspartners.nl

De online bedrijvengids!

Dorpsbistro 'Naast de Buren'

Dorpsbistro Naast de Buren
U kunt van woensdag tot en met zondag bij ons terecht in onze sfeervolle gelagkamer of met mooi weer buiten op ons gezellige terras voor ... [lees meer]

www.vierklank.nl/bedrijven

Tuinontwerp
Tuinaanleg
Tuinonderhoud
Tuinrenovatie
Boomverzorging

Met vakmanschap en passie voor uw tuin... in alle seizoenen...

Méér vrije tijd

Is tuinieren uw hobby? Dan helpen wij graag! Voor advies en ondersteuning bent u bij ons aan het juiste adres

Geen groene vingers? Wij verzorgen het onderhoud graag! Zo hoeft u er alleen maar van te genieten

cor van Vliet hoveniersbedrijf

Met vakmanschap en passie voor uw tuin... in alle seizoenen...

Méér vrije tijd

Is tuinieren uw hobby? Dan helpen wij graag! Voor advies en ondersteuning bent u bij ons aan het juiste adres

Geen groene vingers? Wij verzorgen het onderhoud graag! Zo hoeft u er alleen maar van te genieten

cor van Vliet hoveniersbedrijf

Dierenriem 7
3738 TP Maartensdijk
T 06 52 46 82 10
b.g.g. (0346) 21 46 22
info@vanvliethoveniersbedrijf.nl
www.vanvliethoveniersbedrijf.nl

Parel Promotie
ontwerp+print+druk
Uw lokale drukwerkspecialist

Voor bedrijven instellingen en andere organisaties verzorgen wij drukwerk maar ook promotie artikelen en ideeën!

Je kan het zo gek niet bedenken of we gaan er voor.

Meer info? Bel of mail naar.

Kon. Wilhelminaweg 461
Groenekan
0346 211215
info@parelpromotie.nl
www.parelpromotie.nl

De beste kwaliteit van de op één na beste slager!

RUNDER ENTRECOTE

Huis gerijpt. Bakken als een biefstuk. Smelt op de tong, Supermals! Serveer hierbij onze kruidenboter

100 gram **2,25**

PROCUREURLAPJES

Van ons bekende varkensvlees: om kort & fel te bakken, langzaam te garen of voor Pulled Porc

100 gram **1,15**

THAISE KIPWOKBLOKJES

Met o.a. kipfiletblokjes, courgette, paprika & een Oosterse kruidenolie. Kort bakken. Lekker met bijvoorbeeld witte rijst

100 gram **1,35**

CARPACCIO TAARTJES

Met o.a. gemalen biefstuk, pijnboompitjes, Parmezaanse kaas, kappertjes & kruiden. Ook lekker voor op een broodje

100 gram **1,85**

GEPANEERDE SCHNITSELS

Hand gesneden & gepaneerd.. Mals & mager. Om kort te bakken dus niet te lang!

4 stuks **7,00**

BARBECUE STEAKS

Voor de liefhebbers. Om kort te bakken, lekker gemarineerd. Voor in de pan of op de barbecue

100 gram **1,85**

Tip van de week:

ITALIAANS KIPPETJE

o.a. kipfilet, kruidencrème, zontomaat & parmaham

100 gram **1,50**

LAMS RIBKOTELETJES

Lekker gemarineerd of naturel. Een toppertje...

100 gram **2,50**

Hessenweg 183 | 3731 JH De Bilt | tel: 030-2203813
info@slagerijvanloo.nl | www.slagerijvanloo.nl

Ma t/m do: 07.00 - 18.00 | Vrijdag: 07.00 - 20.00 | Zaterdag: 07.00 - 16.00
Kijk voor meer aanbiedingen in de winkel. Deze aanbiedingen zijn geldig van maandag 12 augustus t/m zaterdag 17 augustus. Zettouten voorbehouden.

Roulette FM 106.6
www.roulettefm.nl | kabel 101.9

Adverteren in De Vierklank? Dat kan!
Mail naar: info@vierklank.nl

JANZEN
Parfum van de maand

25% KORTING

orange 77
Fresh Rose & Mandarin

ontstaan in Grasse - verzameld over de hele wereld - gereëleerd in Nederland

Let op: 16 en 23 augustus geen koopavond!

da Drogisterij * Parfumerie
van Rossum
Maertensplein 20 Maartensdijk
Tel. 0346 - 211268 · info@drogisterijvanrossum.nl

Expositie poëziealbums en gelegenheidsgedichten

door Marijke Driehuizen

Nog tot en met 14 september is er elke zaterdag van 11.00 tot 16.00 uur de expositie Ik denk aan je met 75 veelal oude poëziealbums en gelegenheidsgedichten in de Sijpekerk aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk 171 in Nieuw-Loosdrecht. Een deel van de poëziealbums hebben een versje en mooie tekening van Doeke Grimm (overleden in 1999), die vele jaren juffrouw was aan de School met de Bijbel in Nieuw-Loosdrecht.

Met haar tweelingzus Hiety Grimm (95) krijgen wij een privéronleiding op een doordeweekse dag. Op zaterdag kan behalve het bekijken van deze tentoonstelling ook geluisterd worden naar orgelspel op het prachtige orgel en de 15de eeuwse kerk zelf heeft een bijzondere geschiedenis en interessante bezienswaardigheden. Sinds 2011 is de Sijpekerk in de zomermaanden op zaterdag geopend voor publiek. De Open Kerk-commissie is het jaar daaropvolgend gestart met het organiseren van een passende tentoonstelling. De groep organisatoren bestaat uit acht personen met elk hun eigen specialisatie.

Viool

Ina van der Vliet en Marry Veldhuizen ontvangen ons met koffie en thee en vertellen dat ze allebei in de klas hebben gezeten bij juffrouw Grimm. Ze herinneren zich onder andere dat de juffrouw altijd een meisje meenam naar school van het nabijgelegen woonwagencamp en de bijzondere tekeningen, waarmee Doeke Grimm de poëziealbum

Een bladzijde uit het album van ene Aaltje met een versje en tekening van Doeke Grimm.

versjes versierde. Ook de vader van de tweeling was onderwijzer en viel in als er zieken waren. Bijzonder daaraan was dat hij altijd zijn viool meenam en er op speelde. Hiety Grimm vertelt graag over haar vader en tweelingzus en geeft zo nog leuke achtergrondinformatie. De tekeningen worden uitvoerig bekeken en zo nodig van commentaar voorzien.

Amicorum

Lang voordat er een poëziealbum ontstond was er in de zestiende eeuw het album amicorum of het vriendenboekje; waarschijnlijk ontstaan aan de protestantse universiteit in Wittenberg (Duitsland) waar onder andere Maarten Luther colleges gaf. Het was in die tijd gebruikelijk dat studenten - op een uitzondering na alleen mannen - als afsluiting van hun opvoeding en opleiding en ter voorbereiding op een bestuurstaak een academische rondreis door Europa maakten. Vaak lieten zij hun Bijbels signeren door vrienden, medestudenten, bekende personen en hoogleraren. Behalve een handtekening werd er soms ook een wapen, kort versje, rebus, tekening of opdracht bij gezet. Deze nieuwe trend zorgde ervoor dat Bijbels meer blanco pagina's kregen. Hierna kwamen er boekjes met alleen blanco pagina's, het Stammbuch of Album Amicorum. Ook aristocraten, handelaren en kunstenaars namen het gebruik over, waarmee het album amicorum een statussymbool werd. Men vermoedt dat het Wapenboek

Hiety Grimm en Marry Veldhuizen bekijken de poëziealbums in de vitrine.

hieraan ten grondslag heeft gelegen. Dit boek was in de late middeleeuwen onder andere een hulpmiddel om iemands identiteit en afkomst vast te stellen. In het Wapenboek werden heraldische wapens afgebeeld die men vaak aanvulde met literaire teksten.

Vrouwenaangelegenheid

Het 19de eeuwse album is veelal een vrouwenaangelegenheid en daarmee verandert het album amicorum totaal van karakter. Het album is vooral populair onder jonge meisjes uit de betere kringen; het wordt een klein doosje in boekvorm, waarin op losse blaadjes door familieleden en kennissen versjes en wensen in verschillende talen worden geschreven. De versjes worden voorzien van allerlei creatieve uitingen: tekeningen, borduurwerkjes, prik en knipwerken en bijvoorbeeld gevlochten haarwerkjes. Omdat het losbladige systeem geen groot succes is, worden het weer echte boekjes. Toen de leerplicht werd ingevoerd moesten alle kinderen tussen de 6 en 12 jaar naar school. Zo leerde iedereen lezen en schrijven en zo vindt het poëziealbum zijn weg naar alle lagen van de bevolking. Meisjes lieten er de onderwijzers in schrijven maar ook hun klasgenoten, ouders en bijvoorbeeld ooms en tantes. Het waren vaak eenvoudige versjes. Het werd versierd met tekeningen, zijdjes of plakplaatjes. In het midden van de 20ste eeuw werd het poëziealbum een vriendenboekje. Tegenwoordig is er Facebook, Instagram, Snapchat en WhatsApp.

Meer dan 75 poëziealbums

De expositie telt meer dan 75 poëziealbums. Het oudste aanwezige album is van Anna Schoenmaker, geboren in 1870 in Maarssen en in 1938 overleden in Amsterdam. De eerste teksten beginnen in 1883 met Vrome Wensen over Verdraagzaamheid, Tevredenheid, De Barre Rots, Strengte Zedenleer, De Beste Vriend en Geloof Hoop en Liefde. Het zijn vaak bladzijlange teksten met mooie

plaatjes. Het album van Heintje van Reenen bevat ook een kort versje: 'Ieder mensch heeft bijstand nodig, Rijk of arm en groot of klein. Niemand kan hier op dees aarde Zonder hulp gelukkig zijn'. Veel albums liggen in vitrines maar 15 exemplaren kunnen helemaal bekeken worden. Hierbij zijn albums met o.a. tekeningen van Doeke Grimm maar ook van meester Klap uit Tienhoven.

Gelegenheidsgedichten

Naast poëziealbums zijn er ook gelegenheidsgedichten te zien. In de zeventiende eeuw begon men met het in kleine oplage drukken van gelegenheidsgedichten. Deze gedichten werden gemaakt ter ere van een bijzondere gebeurtenis. Het werd vaak op speciaal papier geschreven, waar al versieringen op waren gedrukt. Het waren niet alleen dichters die zich hiermee bezig hielden want iedereen kon het doen. Nog steeds worden ter ere van bijzondere gebeurtenissen gedichten geschreven; zo schreef bijvoorbeeld Gerard Komrij gedichten bij het twintigjarige jubileum van koningin Beatrix, op de moord van Pim Fortuyn en bij de dood van Prins Claus.

Expositie

Hiety Grimm had oog voor al het moois, de zijdjes, de versieringen rond de gelegenheidsgedichten, de poëzieplaatjes en natuurlijk de tekeningen van haar zus Doeke. Maar ook het mooie orgel, de bijzondere lampen, het vloerkleed en het oude doopvond had ze goed bekeken. In de auto vertelde ze dat ze een leuke middag had gehad, zomaar op een mooie maandag, dichtbij huis. 'Het is ook iets voor Henk, misschien ga ik dan nog wel een keer mee'. Het verhaal achter de zijdjes, de geschiedenis van de kerk en het orgel en het bekijken en bladeren in de poëziealbums: er is veel te zien en de mensen van de Open Kerk-commissie vertellen er graag over met na afloop een kopje thee of koffie. Een echte aanrader.

Naast de vitrines hangen gelegenheidsgedichten.

Burgemeester feliciteert 106-jarige Toos Lycklama

door Guus Geebel

Op maandag 12 augustus werd Catharina Alida Hendrika Lycklama 106 jaar. Zij is daarmee de oudste inwoner van de gemeente De Bilt en woont in Wooncentrum Schutsmantel in Bilthoven.

Burgemeester Sjoerd Potters kwam de aangenaam verraste jarige met een mooi boeket bloemen feliciteren met haar verjaardag. In het verzorgingstehuis kent iedereen haar als Toos.

Toos Lycklama werd op 12 augustus 1913 als eerste kind van haar ouders geboren in Hillegom. Het gezin kreeg acht kinderen, eerst vier meisjes en toen vier jongens, waarvan nog één broer leeft. Op haar zeventiende ging Toos werken op het postkantoor in Sassenheim, waar ze ook op kamers ging wonen. 'Ik heb daarna in heel veel plaatsen op postkantoren gewerkt, in Lisse, Noordwijk en nog een heleboel andere plaatsen, voornamelijk in de Bollenstreek. Waar ik werkte moest ik ook op kamers gaan wonen. Bij de Post heb ik niet alleen loket-

werk gedaan, maar deed ik alles wat met post te maken heeft. Ik was heel allround.' Ze herinnert zich de mooie tijd dat ze een heel zomerseizoen lang in Noordwijk woonde en werkte en vaak naar het strand ging.

Lang zelfs

Later werkte Toos Lycklama als secretaresse in Utrecht bij het Centraal Adviesbureau Priesters en Religieuzen. Na haar pensionering was zij als vrijwilliger actief bij de terminale thuiszorg. Zij woont nu zesenzeventig jaar in de gemeente De Bilt. Acht jaar geleden verhuisde ze

naar Wooncentrum Schutsmantel. Daarvoor woonde ze zelfstandig op de Henrica van Erpweg in De Bilt. Toos is redelijk gezond maar kan moeilijk lopen en is gelukkig met haar familie en heel veel aardige kennissen. Toen zij honderd werd zei ze dat het voelt alsof het niet waar is en dat vindt zij van deze leeftijd ook.

Creatief

Al weer enkele jaren heeft Toos schilderen als hobby en zij laat trots een kaart zien met aan de buitenkant een zelf vervaardigde illustratie van bijzondere kwaliteit en aan de binnenkant een zelfgeschreven gedicht. Ze had nooit eerder geschilderd of getekend, tot ze in Schutsmantel iemand tegenkwam die haar vroeg of ze mee wilde doen met schilderen. 'Ik zei dat kan ik helemaal niet, maar hij drong aan om mee te doen en toen ben het toch maar gaan doen. Hij vond dat ik het echt wel kon.' Haar schilderwerken werden samen met werkstukken van andere bewoners meermalen in Schutsmantel geëxposeerd. Lezen gaat nu wat moeilijker maar ze laat zich graag voorlezen en kijkt televisie. Toos vierde haar verjaardag te midden van familieleden en ontving onder meer een felicitatie van commissaris van de koning Hans Oosters.

Burgemeester Sjoerd Potters feliciteert de 106-jarige namens het gemeentebestuur.

BEWEZEN DE GOEDKOOPESTE.

4 BEKERS

3,-

Alle verse ijskoffie

4 bekers van 220 - 230 ml
Van ~~3.96~~ - ~~7.16~~

TOT
58%
KORTING

4 FLESSEN

6,-

Coca-Cola

4 flessen van 1.5 liter
Van ~~7.80~~ - ~~7.96~~

600 GRAM

4,-

Per kilo
6.67

**Biologisch
rundergehakt**

Pak van 600 gram
Van ~~6.00~~

Holland

KILO

4,-

**Hollandse Roma-
cherrytomaten**

Emmer van 1 kilo

NU

**1+1
GRATIS**

Nivea

Alle soorten
2 stuks

Van ~~5.18~~ - ~~39.98~~
Voor ~~2.59~~ - ~~19.99~~

Deze aanbiedingen zijn geldig van woensdag 14 t/m dinsdag 20 augustus 2019. Per combinatie kan de prijs verschillen. Bij 1+1 gratis krijg je 50% korting op de totaalprijs. Zet- en drukfouten voorbehouden.

 Hoogvliet

HOOGVLIET.COM

Groenekan of groene kant?

Op woensdag 4 januari 1995 verscheen nummer 1 van de eerste jaargang van De Vierklank. In dit jubileumjaar blikken wij terug en lezen wij opnieuw de verhalen uit die eerste uitgaven: In het 0-nummer schrijft Wim Hoebink met name over de naam Groenekan, maar verklaart en passant ook de herkomst van de namen van andere kernen van de oude gemeente Maartensdijk. [HvdB]

Ons kleine landje kent zo'n 6500 plaatsnamen, ook wel toponiemen genoemd. Sommige hebben een poëtische inslag zoals Roosendaal en Schoondijke. Andere klinken op het eerste gehoor een tikje merkwaardig, bijvoorbeeld Monster en Moddergat. Een enkele plaatsnaam leent zich voor een grap of een grol. Te denken valt aan Sexbierum en Waspik. Maar let wel, al deze namen hebben een respectabele herkomst. En dat laatste geldt zeker voor die van de kernen onzer gemeente

Neem nu de naam van de kern Maartensdijk. In documenten van voor 1424 wordt de dijk van St. Maarten al genoemd. Hij lag zo'n tien kilometer noordelijk van Utrecht in een gebied, waarover de heren van de Domkerk de baas waren. De schutspatroun van de Dom was St. Maarten, in die tijd een populaire heilige. De kleine nederzetting langs de genoemde dijk kwam vervolgens St. Maartensdijk te heten. Het werd veel later de naam van de gehele gemeente. Het predicaat sint (d.i. heilig) kwam in de loop der tijd te vervallen. Maar dat lag niet aan de ingezetenen.

Broek en hoeve

De verklaring van het toponiem Groenekan zal blijken niet zo eenvoudig te zijn. Derhalve eerst enige vingeroefeningen met achtereenvolgens de plaatsnamen Westbroek, Achttienhoven, Hollandsche Rading en Blauwkapel. Broek is vanouds de aanduiding voor een laag gelegen moerassig gebied. Oostbroek (bij De Bilt) werd vanaf midden 12e eeuw ontwaterd en ontgonnen door de monniken van de abdij van St. Laurens. Die abdij mocht van de bisschop van Utrecht ook nog een zompig gebied aanpakken, dat enkele kilometers ten noordwesten van het klooster lag. Dat werd dus de ontginning van het Westbroek. Deze aanzienlijke uitbreiding van het bouwareaal kwam aan het einde van de 13de eeuw onder de heer van Zuylen te vallen. In dat stadium werd Westbroek een plaatsnaam. Bij het naastliggende Achttienhoven ging het aanvankelijk letterlijk om 18 hoven of hoeven. Zo'n hoeve was een kavel van ruim 100 meter breed en 1250 meter lang. Het bestuur (kapittel) van het Utrechtse St. Jansklooster gaf in

de 11de eeuw 18 van zulke langgestrekte stroken min of meer gelijktijdig ter ontginning uit. Die stroken lagen haaks op de Gageldijk. Later werd dit ontgonnen gebied apart bestuurd en kreeg het officieel de naam Achttienhoven.

Rading en kapel

Ten noorden van Westbroek en Achttienhoven lag in de Middeleeuwen de grens tussen het bisdom Utrecht en het graafschap Holland. Aan die vermaarde bestandslijn

De nog stille dorpsweg 'De Maartensdijk', ter hoogte van Dorpsweg 158. Rechts de Wetering, vroeger ook wel Praamgracht genoemd. [foto uit de digitale verzameling van Rienk Miedema]

ontstond in later tijden een gehucht. Een grens (zone) werd in die contreien ook wel rading genoemd. Zo verwierf het genoemde gehucht de naam Hollandsche Rading. Blauwkapel is wat naamgeving betreft een geheel ander verhaal. Het dankt zijn naam aan het in 1451 gebouwde kerkje ter plekke. Het kleine godshuis had zeer zeker een patroonheilige maar ook een hemelsblauw plafond. Het blauw van dat hemeltje op aarde sprak zo aan, dat de kapel ernaar werd genoemd. De omringende buurtschap kreeg vervolgens in de volksmond dezelfde naam. Door een tornado in 1674 ging het plafond verloren. De erdoor ontstane plaatsnaam bleef evenwel tot op de dag van vandaag bestaan.

Saillant

De totstandkoming van de namen van de tot nog toe genoemde kernen van onze gemeente bleek respectievelijk te maken te hebben met een dijk, een drooglegging, een ontginning, een grens en een kapel. Op grond van deze gevolgtrekkingen kan het volgende worden gesteld:

een plaatsnaam dankt zijn ontstaan veelal aan een relatief blijvend, saillant gegeven in de historie van de betreffende omgeving. Veelal, want om te beginnen lijkt deze stelling niet zozeer van toepassing op de naam Groenekan. Een kan is volgens Van Dale een handzaam vaatwerk met oor en tuit. In hoeverre kan een kan blijvend zijn en ook nog saillant 'in het oog springend'? De plaatselijke overlevering weet wel raad met deze beide vragen.

De nog stille dorpsweg 'De Maartensdijk', ter hoogte van Dorpsweg 158. Rechts de Wetering, vroeger ook wel Praamgracht genoemd. [foto uit de digitale verzameling van Rienk Miedema]

Hoek

Voor een goed begrip eerst enige informatie: Op 'de hoek' in Groenekan staat een huis met een gewitte zijgevel. Daarin zit een gevelsteen met een groen kannetje. Voor dit hoekhuis zat oorspronkelijk een woongedeelte dat in vroeger dagen als herberg fungeerde. Dit gedeelte werd in 1961 afgebroken. En nu komt de overlevering aan het woord: Eens zou keizer Napoleon met zijn gevolg in die herberg zijn binnengevallen. De herbergier was verguld met het bezoek van de greevessde en al bij zijn leven legendarische keizer. Het zou immers zijn zaak wijd en zijd naamsbekendheid geven. De groene kan, waaruit de keizerlijk gast wijn was geschonken (of waaruit hij mogelijk zelfs wijn had gedronken) werd in de muur aan de straatkant gemetseld. Sindsdien zou de herberg in de streek bekend staan als 'De Groene Kan.' Die naamgeving zou vervolgens zijn overgegaan op de omringende buurtschap.

Het onderhavige etablissement brandde in 1842 af, werd echter herbouwd. Naar wordt aangenomen bleef de gevelsteen met de fameuze kan behouden, ook bij de partiële afbraak in 1961. Het onverwoestbaar kleinood werd in later jaren opnieuw gevoegd in wat nu de westelijke zijgevel is van het hoekhuis. Het overgeleverd verhaal bevat de suggestie dat ook een alledaags breekbaar voorwerp een plaatsnaam kan bewerkstelligen. Weliswaar niet als zodanig, maar in de vorm van een afbeelding op een ingemetselde gevelsteen van een herberg met een opzienbarend vertelsel. Met zo'n achtergrond kan toch ook een kan 'relatief blijvend en saillant' zijn.

De 'hoek' in Groenekan omstreeks 1920. Rechts de genoemde herberg - later café - en vervolgens kapperszaak. In 1961 afgebroken. Achter een der zware linden is de voordeur met gevelsteen erboven. [foto uit de digitale verzameling van Rienk Miedema]

Opwaardering

Vergelijkbare vertelsels over de vermaarde keizer duiken ook op in de lokale overlevering elders in Nederland. Als al die verhalen waar zijn, dan moet de keizer een niet gering aantal herbergen hebben bezocht in de Lage Landen. Toch is niet uitgesloten dat in de bovengenoemde overlevering een kern van waarheid schuilt. Misschien deed Napoleon de herberg aan op weg naar het Franse legerkamp op de hei bij Zeist. Of was hij op weg naar zijn broer Louis, zijn zetbaas in Holland, als koning residerend in Utrecht. Bij het doorvertellen kan ook opwaardering hebben plaatsgevonden. In dat geval zou het in plaats van de keizer van Frankrijk ook de koning van Holland geweest kunnen zijn, die de herberg bezocht. Misschien gelastte Lodewijk zijn gevolg een sanitaire stop te maken. Wat ook de waarheid moge zijn omtrent het keizerlijk of koninklijk bezoek, het is wel zeker dat dit bezoek niet geleid heeft tot het plaatsen van genoemde gevelsteen en dus al evenmin tot de eraan gekoppelde plaatsnaam. Want reeds in een transportakte van vóór 1770 wordt gesproken van een herberg met een groene kan in de gevel, gelegen aan de rijweg naar Maartensdijk op de hoek van de Bisschopswetering.

Kan of kant

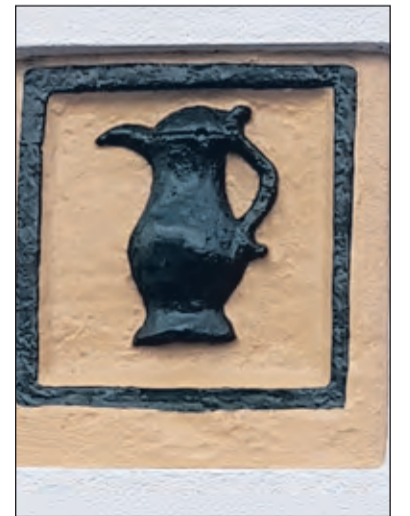
Een andere verklaring van de plaatsnaam Groenekan houdt verband met de ontginningsgeschiedenis van het gebied ten noorden van Utrecht. Rond het jaar 1000 was dat gebied nog woest, waterrijk en ontoegankelijk. Vanaf de volgende eeuw raakte Utrecht in een proces van stadsvorming en bevolkingstoename. Het werd tijd nu ook de noordelijke wildernis te ontwateren en te ontginnen. Een en ander ging volgens een beproefde methode: een dijk om het water te keren; een wetering aan de noordzijde van die dijk om het af te voeren en aan weerszijden van langgestrekte percelen scheislotten om het water naar zo'n wetering te laten vloeien. Zo ontstonden tussen 1300 en 1500 successievelijk: de Voordorpsdijk met wetering (1350), de dijken langs de Bisschopswetering en de Nieuwe Wetering (1375) en de Maartensdijk met Praamgracht (1400). Omstreeks 1600 werd al ontginnend de Rading bereikt. De hofsteden lagen dus telkens (even) ten noorden van dijk en wetering.

Noordkant

En nu komt Groenekan weer in beeld. Het oord dat tenslotte met die naam werd getooid ging zich eerst in de zeventiende eeuw enigszins aftekenen. Rond 1700 zullen er zo'n vijftien huizen zijn geweest. Die stonden dan wel nagenoeg alle aan de noordkant van de dijk langs de Oude- of Bisschopswetering. Die dijk vormde in het landschap een scheiding tussen de lager gelegen polders in de richting van Utrecht en de hoger gelegen veenachtige grond richting Maartensdijk. Die hogere gronden waren deels bebost. Dat gegeven, gecombineerd met dat van de noordelijk ligging van hoeven en huizen, leidt tot de ontkenning: Het gehucht lag dus aan de 'groene kant'. Deze laatste letter - de 't' dus - liet het in het spraakgebruik afweten. Zo werd op den duur 'Aan de groene kan' dus 'De groene kan'. Er zijn enkele lokale gegevens, die dit verhaal lijken te ondersteunen. De Ruigenhoeksdijk werd bijvoorbeeld vroeger de Groene kade of Groene kaai genoemd. In een brief van 1851 van het provinciale aan het gemeentebestuur wordt geschreven over (het slechte onderhoud van) de Groenkantse weg. Uitgaande van een en ander zou de herberg zijn mooie naam te danken kunnen hebben aan de plaatsnaam en niet andersom.

Kleurrijk

Tot slot nog dit: een blauwe kapel, een groene kant en veel later: het rooie dorp. Wel een volkje hier met oog voor kleur in het bestaan van alledag. En dat door de tijden heen. Gevelsteen

De eerste vermelding over de herberg 'De Groene Kan' dateert uit 1607. De kern Groenekan dankt hieraan mogelijk zijn naam. Het groene kannetje in de westgevel van het pand herinnert aan de voormalige herberg. [foto Henk van de Bunt]

Achter in Groenekan: Rechts de Bisschopswetering, het boogbruggetje is er nog. [foto uit de digitale verzameling van Rienk Miedema]

Kiwanis Club Bilthoven organiseert negende Gijs van Lennep Legend

door Walter Eijndhoven

Zondag 25 augustus organiseert Kiwanis Club Bilthoven alweer de negende editie van de Gijs van Lennep Legend 2019. De 100 klassieke auto's, rijdend in de Toerklasse of Sportklasse, starten de rally dit jaar in het Friese Heeg en eindigen weer op het terrein van Sweco in De Bilt.

De Gijs van Lennep Legend is inmiddels uitgegroeid tot een prachtig evenement, waarbij hardcore rallyrijders en toerrijders elkaar ontmoeten binnen de sport- en toerklasse. De organisatie biedt de deelnemers aan de sportklasse een uitdagende en pittige rally. Deelnemers aan de toerklasse wacht een mooie en gezellige rit.

Tijdens de besloten bijeenkomst hoopt de organisatie zoveel mogelijk geld op te halen voor het goede doel, bij elkaar gebracht door deelnemers en sponsors. Na afloop van de rally volgt nog een veiling. De opbrengst gaat dit jaar naar Stichting Kind en Milieu.

Bakermat

'We hebben dit jaar weer twee mooie ritten uitgezet voor de deelnemers aan onze rally', vertelt Kiwanis lid Adriaan Peijnenburg. 'Beide zijn uitgezet door Jan Berkhof, bekend van vele rally's. De bijna honderd deelnemers starten dit jaar om 9.30 uur vanaf de werf bij Wajer Yachts in Heeg, één van onze sponsors'.

Tussen de middag krijgt iedereen een lunch aangeboden bij Dorhout Mees (golfsbaan) in Biddinghuizen en daarna is het op naar de finish bij Sweco in De Bilt, de bakermat van de Legend. Wij zijn blij weer gast te mogen zijn op het terrein van Sweco, een mooie ambiance waar deze rally echt bij past. Hier vindt de feestelijke prijsuitreiking plaats. Natuurlijk wordt iedereen, op culinair gebied, door ons verwend en vindt de veiling, geleid door Bas van Werven, plaats voor de Stichting

In 2018 werd er 30.275 euro opgehaald voor het goede doel. Op de flanken (l) Bas van Werven en (r) Gijs van Lennep.

ting Kind en Milieu', vult Kiwanis lid Herman van Workum aan.

Gijs van Lennep

De naamgever van dit grootse evenement, Gijs van Lennep, zette vele rally's op zijn naam, waaronder de Targa Florio en natuurlijk de 24 uren race van Le Mans. In 1999 werd hij uitgeroepen tot Beste Nederlandse Autocoureur van de 20e Eeuw. Toen de Kiwanis Club Bilthoven een klassiekerrally wilde starten, was Gijs van Lennep graag van de partij. Vooral het steunen van een goed doel, gericht op kinderen, sprak hem erg aan. Samen met Jan Berkhof zette hij ook dit jaar weer de route uit voor de in totaal 100 deelnemers. De deelnemers rijden met onder andere de volgende merken: Porsche, Bentley, Mercedes,

Jaguar, Volvo, Triumph, Alfa, Ferrari en MG. Dankzij de bekendheid van Gijs van Lennep en de kwaliteit van de rally zijn veel bedrijven graag bereid te sponsoren.

Startplaats

Natuurlijk is het een hele organisatie om zo'n happening op te zetten. Alle leden van de Kiwanis Club Bilthoven dragen hun steentje bij en zijn zoveel mogelijk op de dag zelf, vanaf 7.00 uur aanwezig. 'Vlak na de Rally beginnen wij met de evaluatie van het evenement. In januari doen wij alweer de eerste mails uit naar de oud-deelnemers, in de hoop dat zij ook komend jaar weer van de partij zijn. Communicatie met deelnemers en oud-deelnemers gedurende het jaar is, voor het bij elkaar krijgen van een mooi deelnemersveld, van groot belang. Zoals je ziet is overal aan gedacht', vertelt Van Workum. Deelnemers kunnen zich, vanaf januari, ook alvast vóór inschrijven, zodat zij in ieder geval verzekerd zijn van een startplaats', vult Peijnenburg aan. De officiële inschrijving start traditiegetrouw op 16 maart, de verjaardag van Van Lennep. Dit jaar waren binnen acht weken alle plaatsen vergeven. Peijnenburg: 'Net als ieder ander evenement hebben wij slechts een beperkt aantal plaatsen beschikbaar, anders wordt de rally gewoon te massaal en dat gaat ten koste van de kwaliteit en het karakter van onze Legend'.

Tijdens de Gijs van Lennep Legend valt er weer voldoende fraais te bekijken. {foto Ricardo Bor}

Opstand in de bijenkast

Een bijenvolk staat bekend om de goed geoliede samenleving. Het merendeel bestaat uit werksters, waarvan ieder z'n specifieke taak heeft, zoals het verzamelen van nectar. Er is plaats voor één koningin, de moeder, de enige die eitjes legt en daarmee het voortbestaan van de kolonie verzekert. Zij wordt, vlak na haar geboorte tijdens de bruidsvlucht bevrucht door een aantal darren, mannetjes. Dit jaar is alles anders, onze bijen zijn in de war. Er worden steeds nieuwe

moeren gemaakt en veel te veel darren. Eén koningin is voldoende voor een volk, dus als er meer komen gaat ze er vandoor met een deel van de werksters; zwermen. Dit jaar veel zwermen en weinig honing. Beschadiging van het DNA? Ik snap er geen moer van. (Karien Scholten)

In haiku:

Zwermen in de boom
Opstand in de bijenkast
Geen honing dit jaar

In de special 'Brugklas in Zicht' werd het thema 'Veilig op de fiets naar school' al aangereikt. In dit artikel wordt hier verder op ingegaan.

Veilig op de fiets naar school

door Henk van de Bunt

In 2017 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de verkeersveiligheid in de schoolomgevingen. Het rapport geeft de gemeente en belanghebbenden inzicht in de verkeersonveilige plaatsen in basisschoolomgevingen en hoe deze kunnen worden verholpen door samenwerking en toegepaste verkeerseducatie.

De Fietsersbond vindt het belangrijk dat kinderen naar school (blijven) fietsen en dat zij dit veilig kunnen doen. Onderweg naar de basisschool komen leerlingen dagelijks gevaarlijke punten tegen in het verkeer. Secretaris Gabriëlle Dijkstra-van der Burg van de Fietsersbond De Bilt noteerde al een aantal concrete punten die voor verbetering vatbaar zijn. 'Wij willen ons graag daarvoor inspannen, o.a. richting gemeente, maar zoeken daarbij ook hulp van ouders die mee willen werken aan een fietsveilige situatie rond de school van hun kinderen. Daarom onze oproep: 'Heeft u tips, ideeën of kent u gevaarlijke situaties op basisschoolfietsroutes? Wij horen graag van u, help ons en mail naar debilt@fietsersbond.nl'.

Campagne

De Fietsersbond heeft nu een landelijke campagne om ouders te stimuleren hun kinderen regelmatig met de fiets naar school te brengen. Zo leren kinderen beter fietsen en hoe zij dit verkeersveilig kunnen doen. Ook krijgen zij op deze manier meer beweging, goed voor de gezondheid.

Schoolbrengweek

In de Europese Mobiliteitsweek zal dit jaar forse aandacht worden geschonken aan het fietsen naar school. De week - van 16 tot en met 20 september - heeft dit jaar als thema 'lopen en fietsen'. Daarom roepen de Fietsersbonden, samen met School op Seef iedereen op om de auto die week thuis te laten en deel te nemen aan de eerste 'Schoolbrengweek' die in de derde week van het nieuwe schooljaar gehouden wordt.

Stand van zaken

Dick de Jager zegt over het rapport namens de gemeente De Bilt: 'De afgelopen jaren hebben we uitkomsten van dit rapport opgenomen in onze gebiedsgerichte manier van werken. Onze gebiedsmakelaars hebben primair het contact met basisscholen als het over verkeersveiligheid gaat. Waar nodig of gewenst trekken we samen met bijvoorbeeld politie, boa's, Veilig Verkeer Nederland, leerkrachten en verkeersouders op bij bewustwordingsacties rond verkeersveiligheid van, naar en rond school. Een enkele keer leidt dit tot fysieke aanpassingen, zoals enige tijd geleden verkeersdrempels nabij de Theresiaschool in Bilthoven, maar vaker gaat het om bewustwording van verkeersveilig gedrag en daarvoor moet je de handen ineen slaan. Zo bereiden we in het najaar samen met de basisscholen in Maartensdijk een actie tegen foutparkeeren voor; daarbij betrekken we leerlingen, leerkrachten, omwonenden, onze boa's en Veilig Verkeer Nederland.

Onze overall conclusie van het rapport is, dat het over het algemeen wel goed zit met de subjectieve en objectieve verkeersveiligheid van en naar school. Maar we moeten er samen aandacht voor blijven vragen, want er komen steeds nieuwe, jonge verkeersdeelnemertjes bij.'

Ter verhoging van de veiligheid rond de Theresiaschool in Bilthoven zijn geleidingspaaltjes aangebracht.

Uitslag Wedvluchten

10 leden van PV De Bilt namen met 108 duiven deel aan een wedvlucht vanuit Pt. St. Maxence. De prijswinnende vogels waren van G.M. Turk (1), P.C.A. Cooyman (2 en 10), M.J.J. van Zelst (3), Ron Miltenburg (4) J. P. H. Stas Sr. (5), W. de Ruiter (6), Peter van Bunnik (7 en 9) en Comb Steenbeek & Zn (8).

8 leden van PV De Bilt namen met 71 duiven deel aan een wedvlucht vanuit Wolvertem. De prijswinnende vogels waren van Michel van Putten (1 en 6), Ron Miltenburg (2 en 5), P.C. A. Kooyman (3), Peter van Bunnik (4) M.J.J. van Zelst (7, 9 en 10) en J. P. H. Stas Sr. (8).

Competitie en entertainment in Lage Vuursche

Op 17 en 18 augustus zal in Lage Vuursche het 33ste Houthakkersfeest worden gehouden. De Kuil van Drakensteyn zal geheel in het teken staan van bos, natuur en werken en sporten in het groen en voor alle leeftijden is er genoeg te doen.

Hoofdonderdeel van dit 2-daags evenement is het Nederlands Kampioenschap Sculptuurzagen: ook dit jaar strijden de beste zagers van Nederland om deze eretitel. Naast de vakjury mag ook het publiek een winnaar kiezen. Bezoekers kunnen op zondagmiddag middels stemkaartjes aangeven welk beeld zij de beste van het land vinden.

Het evenement is ooit begonnen als een gezellig feestje in de oude dorpskern van Lage Vuursche. Daarbij is altijd uitgegaan van de doelstelling dat het feest een speelse verbinding wil leggen tussen publiek en het bos. Met het uitbreiden van de bosarbeidwedstrijden en houtsculptuur zagen heeft het Houthakkersfeest nu landelijke bekendheid.

Jaarlijks bezoeken rond 20.000 personen het evenement waarbij de helft afkomstig is van buiten de regio. De unieke locatie in het recreatiegebied De kuil van Drakensteyn

geeft deze 2 dagen een extra dimensie; sfeervol recreëren midden in het bos en in de buurt van het kasteel Drakensteyn.

Wedstrijden

Een ander vast onderdeel van het Houthakkersfeest zijn de spectaculaire bosarbeid wedstrijden; wedstrijden die inmiddels wereldwijd populair zijn. Zaterdag strijden deelnemers uit het hele land om de kampioenstitel. De professionals van het Timber Sports zaagteam geven op zondag een aantal demonstraties. Nieuw op zondag is de aanwezigheid van het Team NL European Championship in Forestry Skills. Dit team heeft dit voorjaar succesvol deelgenomen aan de Europese bosarbeid wedstrijden voor studenten in Noorwegen en laten op het Houthakkersfeest zien wat ze met zaag en bijl kunnen.

Werken in het Groen

Een ander nieuw onderdeel betreft het thema 'Werken in het Groen'.

De Bos en Groensector zit te springen om goede vakmensen. Iedereen die hierin interesse heeft moet zeker even komen praten over opleiding, herscholing of komen snuffelen in de beschikbare vacatures.

Een nieuw onderdeel is het accubladblaasvoetballen: voetballen met een bladblazer. Er is een mini-bladblaas-voetbalveld beschikbaar waarin teams van 2 spelers een wedstrijd kunnen houden. Er is een aantal professionele teams, maar veel leuker: iedereen mag meedoen op zaterdagmiddag en zondagochtend.

Stapelen

Staatsbosbeheer biedt allerlei activiteiten voor jong en oud: leuke kennis quizjes, wedstrijdje boom-schrijven stapelen en brandhout stapelen, bijlwerpen, je eigen broodje bakken, leer houtsnijden van een echte bushmaster en natuurlijk kun je de aanwezige boswachters alle vragen stellen. De Jack Russell racetrack, pijl en boogschieten

Tijdens het Houthakkersfeest in Lage Vuursche is altijd veel te zien.

en voor de kinderen: een geweldig speelpark om even helemaal uit je bol te gaan, boomklimmen met een prof, schminken voor de kleintjes, een tokkelbaan, een echte ouderwetse draaimolen, kinderboerderij, ballengooien; en ga zo maar door... Een vast onderdeel is de informatie- en hobbymarkt waar

verschillende bos- en natuur gerelateerde organisaties zich presenteren. Daarnaast is er een breed aanbod in natuur-, hout-, streek-, outdoor- en hobbyproducten.

Voor info zie www.houthakkersfeest.nl of volg het evenement op Facebook.

Zomer op Sandwijkstraat

Sandwijkstraat laat zich op z'n mooist zien in de zomer.

Op zondag 18 augustus organiseert de Werkgroep Sandwijkstraat samen met Utrechts Landschap een rondleiding over het landgoed Sandwijkstraat.

Langs de slootkanten bloeien in deze tijd veel planten, zoals de kattenstaart en de lisdodde. En daar komen bij mooi weer vlinders en libellen op af. Ook boven de graslanden vliegen veel insecten en laten sprinkhanen zich zien.

De wandeling begint om 14.00 uur en duurt ongeveer twee uur. Het verzamelpunt is de parkeerplaats op Sandwijkstraat; aan de Utrechtseweg 301, recht tegenover het Van Boetzelaerpark. Als het vochtig weer is, zijn laarzen of hoge schoenen nodig. De rondleiding is gratis. Honden zijn (ook aangelijnd) niet toegestaan op Sandwijkstraat.

BBB

Nu de komkommers uit mijn kas brullen, is het officieel komkommertijd. De meesten van mijn collega's zijn op vakantie. Op straat is het heerlijk rustig en op mijn fietsje geniet ik van het afgekoelde weer, nadat we een paar weken geleden geroosterd zijn door ongekend hoge temperaturen. Ik denk terug aan die voor ons doen ondraaglijke hitte. Weggekropen in afgesloten huizen, al dan niet voorzien van energieverblindende airco's, was het nog enigszins uit te houden.

Maar wat te denken van de bomen, mijn vrienden. Gegeseld door de koperen ploert probeerden zij mens en dier alsnog te beschermen met hun machtige kronendak. En wat doen wij voor hen? Fietsend door De Bilt zie ik hele straten waarin auto's, groot en klein, geparkeerd staan tussen oeroude beuken. Ik zal geen straatnamen noemen maar hier is een lesje boombeheer aan gemeente en buurtbewoners op z'n plaats. Als beuken ergens niet tegen kunnen is het bodemverdichting onder de boomkroon. Dus parkeren doe je op straat of in je eigen tuin. Beter nog, koop een fiets, en zet die dan niet tegen een boom maar gewoon in het rek. Laat ik wel gelijk hand in eigen boe-

zem steken. De parkeerplaats aan de Vissersteeg en toegang tot landgoed Houdering is een druk punt voor de vele hondenbezitters in de gemeente. Het is een komen en gaan van auto's met hierin de vrolijke viervoeters en hun baasjes. Al deze auto's worden geparkeerd onder, u raad het al, eveneens oeroude beuken. Reden voor mij om hier binnenkort maatregelen te nemen om deze bomen beter te beschermen.

Even verderop zie ik tijdens mijn fietstocht - opnieuw worden geen namen genoemd - een groot gat naast een lindeboom. De mens als wroeter met al zijn kabels en leidingen houdt slecht rekening met de ondergrond. Deze voor bomen zo belangrijke voedingsbodem wordt

Monumentale boom beschermd door een kastanjehouten omheining.

aan de lopende band bruut geopend, geroerd, verkracht en weer dicht gegooid. En als dan een paar jaar later de lindebomen in de straat het loodje leggen, vraagt iedereen zich af hoe dat nu weer kan.

Bijna weer thuisgekomen zie ik in de wei een rij populieren die er bedroevend slecht uit zien. Als boswachter ontwaar ik snel het probleem. Een kudde paarden heeft stelselmatig de bast van de populieren opgepeuzeld omdat deze ook wel eens wat anders willen eten dan dat eeuwige Engels raai-

gras. Je kunt het de paarden niet kwalijk nemen, wel de eigenaar. Ik noem wederom geen namen. Ook hier is enige zelfreflectie op z'n plaats. Bij ons staan enkele monumentale bomen nog onbeschermd in de weides van Houdering en Beerschoten. Binnen afzienbare tijd zullen deze worden beschermd met kastanjehouten 'Post and Rail', een natuurlijk aandoende omheining die koeien en paarden niet lekker vinden.

Thuisgekomen van mijn fietstocht loop ik naar mijn kas, pluk een komkommer en denk: als iedereen straks weer terug is ga ik pleiten voor BBB, een Beter Behandeling voor Bomen. We hebben ze keihard nodig.

Joris Hellevoort
boswachter Utrechts Landschap

advertentie

Dorpsbistro 0346 - 218821

"Wat schaft de pot?"

Woe. 14-08	Ossenhaaspuntjes op Oosterse wijze	wo / vr
Do. 15-08	Gebakken zalmfilet met Hollandaisesaus	€ 12,50
Vr. 16-08	Spinaziestrudel met champignonsaus	za - zo
Za. 17-08		€ 14,00
Zo. 18-08		
Woe. 21-08	Saté van varkensvlees met frietjes en sla	wo / vr
Do. 22-08	Gebakken doradefilet met kreeftensaus	€ 12,50
Vr. 23-08	Gegrilde courgette met meloen en brie uit de oven	za - zo
Za. 24-08		€ 14,00
Zo. 25-08		

Maandspecial: Mosselen!!!

www.naastdeburen.nl
Groenkansweg 168, Groenekan